

Handleiding kleuteronderwijs

De
Uitkijkers!

De Uitkijkers!

Op ontdekking in de wereld van gevaarlijke producten

Handleiding

kleuteronderwijs

Waarom dit lespakket?

In elk huishouden zijn chemische producten te vinden. Denk maar aan handgel, toiletreiniger, vaatwascapsules, bleekwater en verf. Ze zijn heel nuttig en soms noodzakelijk. Maar ze kunnen bij verkeerd gebruik gevaarlijk zijn. Elk jaar gebeuren in België **meer dan 10 000 ongelukken met chemische huishoudproducten**. Kinderen zijn relatief vaak betrokken bij die ongevallen, omdat ze de wereld om hen heen anders zien. Zij beseffen vaak nog niet dat de inhoud van kleurrijke verpakkingen of lekker uitziende producten geen snoepjes of drankjes zijn.

Voorkom ongevallen door het etiket op de verpakking voor gebruik goed te lezen. Volg de aanwijzingen op het etiket en bewaar de producten veilig en buiten het bereik van kinderen.

Op de website www.lezenvoorgebruik.be vind je de nodige informatie.

Voor ouders en kinderen is het van levensbelang dat ze weten wat gevaarlijke producten zijn, hoe je ze herkent en hoe je er veilig mee omgaat. In dit lessenspakket ontdekken kleuters spelenderwijs en op hun eigen niveau de wereld van potentieel gevaarlijke producten. Ze worden echte **Uitkijkers**. Daardoor kunnen ze thuis, samen met hun ouders, bewuster en veiliger omgaan met **uitkijkproducten**. Mocht er toch iets misgaan, dan is het verstandig om meteen contact op te nemen met het Antigifcentrum via het gratis telefoonnummer **070 245 245**. Daar is altijd een arts of een apotheker aanwezig om advies te geven.

Inhoud en materiaal

Het educatieve pakket bestaat uit drie lessen. Als leerkracht kies je zelf op welk moment je de lessen inzet.

LES 1: Kennismaking met uitkijkproducten

LES 2: Hoe herken je uitkijkproducten?

LES 3: Hoe leer je omgaan met uitkijkproducten?

In elke les staat een toneelstuk centraal, dat je kunt terugvinden op www.lezenvoorgebruik.be.

De lessen zijn eenvoudig opgebouwd en sluiten aan bij de ontwikkelingsdoelen van de kleuters.

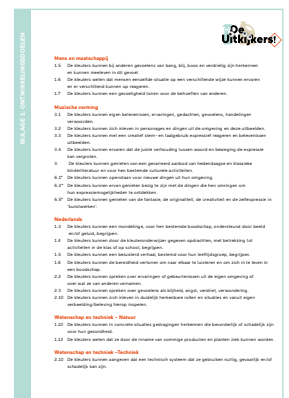
Elke les bevat materiaal dat je kunt kopiëren. Daarnaast heeft je school ook een fysiek pakket ontvangen met aanvullend materiaal, zoals een grote zoekplaat, een stickervel en een spelbord.

Extra lesmateriaal nodig?

Vraag het aan via de website www.plantyn.com/kleuteronderwijs/gratis-lespakket/de-uitkijkers.

Ontwikkelingsdoelen

De ontwikkelingsdoelen vind je terug in **bijlage 1**.

Ouderparticipatie

Veel ongevallen gebeuren terwijl het product wordt gebruikt en de aandacht van de ouders even is verdwenen. Reden te meer om ouders actief te betrekken bij dit educatieve pakket.

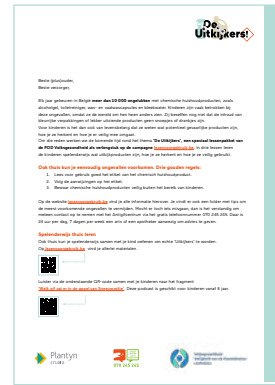
Geef elke kleuter **bijlage 2, informatiebrief thema chemische huishoudproducten**, voor de ouders mee.

Bij les 3 kun je de (groot)ouders uitnodigen voor de toneelstukjes of hun een filmpje van het eindresultaat bezorgen. **Bijlage 3, uitnodiging toneelspel**, vind je terug achteraan dit pakket.

Wil je als school nog meer doen?

Bezorg de ouders de digitale folder, die je hier kunt downloaden.

Daarnaast kunnen ouders allerlei spelmateriaal vinden op www.lezenvoorgebruik.be.

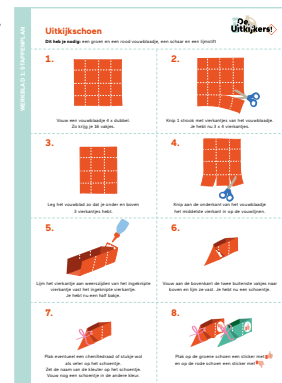

Voorbereidende activiteit

Maak vooraf met de kleuters een schoen van een rood en een groen vouwblaadje.

Gebruik hiervoor **werkblad 1, stappenplan**.

De schoenen kunnen worden versierd met de stickers die je toegestuurd kreeg. Zorg wel dat je vijf stickers en vijf stickers overhoudt om op de zoekplaat te plakken. Laat de kinderen de schoenen tijdens de lessen gebruiken om hun antwoorden te geven. Maak zelf als leerkracht ook een paar schoenen om te gebruiken.

Les 1: Kennismaking met uitkijkproducten

Arne wil vliegen

Lesdoelen

- De kleuters weten wat uitkijkproducten zijn.
- De kleuters weten welke uitkijkproducten ze in huis tegenkomen.
- De kleuters denken zelf na over hoe ze veilig met deze producten kunnen omgaan.
- De kleuters reflecteren over de droom van Arne en delen hun eigen (uitvind)droom in de klas.

Materiaal

- de geknutselde schoenen van de kleuters
- een glas met afwasmiddel
- een fles afwasmiddel
- een paar kinderschoenen (de schoenen van Arne)
- **werkblad 2: Kijk uit in huis**
- **bijlage 4: voorleesverhaal - Vita de uitvindster**
- voor elke kleuter **werkblad 3: meeleesverhaal - Vita de uitvindster**
- tekenpapier en kleurpotloden

Ouderparticipatie

Geef na afloop van de les het **meeleesverhaal** mee naar huis, zodat de kleuters samen met de ouders het verhaal kunnen bekijken.

Lesverloop

Inleiding | 15 minuten

Activiteit 1 - Vliegen als een vogel

Bekijk klassikaal het toneelstuk **Vliegen als een vogel**, en pauzeer op de volgende momenten: **0:28**, **1:53**, **4:12**.

Stel de volgende vragen aan de kleuters.

- **0:28: Arne is er bijna zeker van dat hij kan vliegen. Wat denk jij?**
- **1:53: Waarom denkt de buurvrouw dat Arne een grap maakt? Waarom zou ze dat denken?**
- **4:12: Waarom denken de volwassenen dat Arne niet kan vliegen?**

Oplossing

Moeder: vliegen zonder vleugels kan niet.

Buurman: je bent te zwaar om te vliegen.

Buurvrouw: ik heb hoogtevrees, vliegen is voor vogels.

Stel na afloop de volgende vraag aan de kleuters:

Denk jij dat Arne echt vliegt?

Laat ze hun groene schoen omhoogsteken indien ze akkoord gaan.

Laat ze hun rode schoen omhoogsteken indien ze niet akkoord gaan.

Vraag enkele kleuters om hun antwoord kort toe te lichten.

Kern | 40 minuten

Activiteit 1 - Opgelet, afwasmiddel!

Toon het glas met afwasmiddel aan de kleuters. Laat enkele kleuters ruiken aan het glas.

Vraag de kleuters wat ze denken dat er in het glas zit.

Toon daarna de fles afwasmiddel. Leg uit dat afwasmiddel een uitkijkproduct is, een product dat je terugvindt in huis. Je gebruikt het voor de afwas (= goed), maar het kan ook verkeerd worden gebruikt, waardoor het product erg gevaarlijk is.

Activiteit 2 - Kijk uit in huis

Laat de kleuters individueel of per twee **werkblad 2, Kijk uit in huis**, maken.

Bespreek de antwoorden klassikaal. Het is mogelijk dat verschillende kleuters een product in een andere kamer plaatsen.

Vertel de kleuters dat niet iedereen producten in huis op dezelfde plaats bewaart.

Activiteit 3 - Vita de uitvindster

Geef de kleuters **werkblad 3, meelee-verhaal - Vita de uitvindster**.

Lees het verhaal voor (**zie bijlage 4**). Aan het einde van elke alinea stel je de kleuters een vraag. Laat de kinderen om te antwoorden hun groene of rode schoentje omhooghouden. Laat ook telkens enkele kleuters hun antwoord toelichten.

Geef na afloop het meelee-verhaal mee naar huis.

Slot | 20 minuten

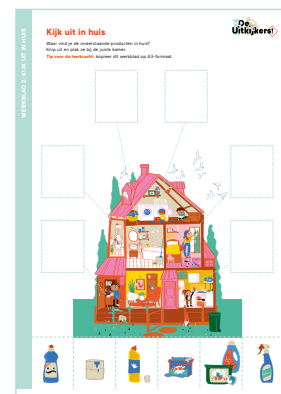
Vraag de kleuters of ze nog weten wat de dromen van Arne (vliegen) en Vita (een fruitdrinkje uitvinden) waren.

Geef de kleuters de opdracht om een tekening te maken van een uitvinding waarvan zij zelf dromen.

Doe zelf enkele suggesties of bespreek de ideeën van de kleuters klassikaal.

Op die manier kunnen de kinderen wat inspiratie opdoen.

Geef na afloop de schoentjes van Arne door op muziek. Wanneer de muziek stopt, vertelt de kleuter die de schoentjes op dat moment vastheeft, kort wat er op zijn of haar tekening staat. Hang tot slot alle tekeningen zichtbaar op in de klas.

Les 2: Hoe herken je uitkijkproducten?

Hoebeliba, mijn splinternieuwe woord

Lesdoelen

- De kleuters weten dat er op chemische uitkijkproducten een symbool staat.
- De kleuters herkennen de meest voorkomende symbolen en weten wat ze betekenen.
- De kleuters weten hoe ze veilig met uitkijkproducten kunnen omgaan.

Materiaal

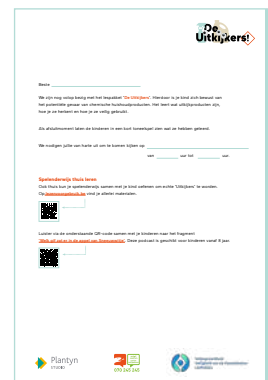
- de geknutselde schoenen van de kleuters
- een paar kinderschoenen (de schoenen van Vita)
- **bijlage 5: informatieblad gevaarsymbolen**
- **werkblad 4: stappenplan uitkijkkroon**
- knutselmateriaal voor de uitkijkkroon: papier, oogjes, nietmachine
- grondig uitgespoelde lege verpakkingen van handgel, vaatwascapsules, afwasmiddel, bleekwater, schuurmiddel of andere schoonmaakmiddelen
- voor het labospel:
  - × het spelbord, zie achterzijde van de poster die je kreeg toegestuurd of **bijlage 6, het labospel en de spelregels**
  - × **bijlage 7, de productkaarten** die horen bij het labospel en **de correctiesleutel**
  - × voor elke speler een pion en een (drink)beker
  - × een kom
  - × een dobbelsteen
  - × een fles water, eventueel groene voedingskleurstof
  - × een trechter
- de zoekplaat (de poster) uit het pakket dat je kreeg toegestuurd of **bijlage 8, zoekplaat**
- per kleuter **bijlage 9: memospel**

Ouderparticipatie

Geef de zoekplaat na afloop van de les mee naar huis, zodat de kleuters aan hun ouders kunnen tonen wat ze gezien en gevonden hebben.

Ook het memospel geef je mee naar huis, zo kunnen de kinderen het spel opnieuw met hun ouders spelen.

Nodig de (groot)ouders uit voor de toneelstukjes die de kinderen spelen tijdens les 3. Deel hiervoor **bijlage 3, uitnodiging toneelspel** uit of bezorg ze een filmpje met het eindresultaat.

Inleiding | 30 minuten

Activiteit 1 - Hoebeliba, mijn splinternieuw woord

Bekijk klassikaal het toneelstuk **Hoebeliba, mijn splinternieuw woord** en pauzeer even op minuut 2:58.

Laat de kleuters raden naar de betekenis van het woord. Speel het filmpje daarna verder af.

Stel na afloop de volgende vraag aan de kleuters:

Had iemand de betekenis geraden of zat iemand in de buurt?

Vraag enkele kleuters of ze deze betekenis hadden verwacht. Leg uit dat jullie samen afspreken wat iets betekent. Geef enkele alledaagse voorbeelden, waarvan kleuters de betekenis kunnen aanvullen:

Als iemand bij een zebrapad wil oversteken, dan ...

Als het verkeerslicht op rood staat, dan moet je ...

Als ik zo doe (vinger tegen de lippen), dan wil ik ...

Activiteit 2 - Gevaarsymbolen

Vertel de kleuters dat er voor uitkijkproducten ook zulke afspraken bestaan. Zo weet je waarom je voor een product moet uitkijken. Hang de vijf symbolen op in de klas (**bijlage 5**) of toon ze op het digibord.

Geef de kleuters de opdracht om bij één symbool een eigen woord te bedenken. De kleuter die de schoentjes van Vita krijgt, mag zijn of haar woord luidop vertellen. Een andere kleuter mag raden bij welk symbool dit woord hoort.

Stel de volgende vraag aan de kleuters:

Is het goed of niet?

Schrijf het woord onder het juiste symbool.

Op het einde overloop je samen met de kleuters alle symbolen en hun betekenis. Dit doe je door bij elk symbool een omschrijving te geven die de kleuters aanvullen. De omschrijvingen zijn:

Als afwasmiddel in je ogen komt, gaat het ... (prikken).
Dit uitkijkproduct kan op je huid of in je lichaam rode vlekken, jeuk of pijn geven.

Als je schoonmaakmiddel in een bloempot giet, gaat de plant ... (dood).
Dit uitkijkproduct mag je niet zomaar weggooien, omdat het planten en dieren heel ziek kan maken.

Als je bijvoorbeeld bleekwater of ontstopper op je handen krijgt, ... (brandt) het.
Dit uitkijkproduct mag je niet op je handen of huid krijgen, want dan kun je verbranden.

Als je toiletreiniger inslikt, is dat heel gevaarlijk, want dat is ... (giftig).
In dit uitkijkproduct zitten giftige stoffen. Zorg dat je dit product niet inslikt, niet op je huid krijgt en niet inademt. Het kan dodelijk zijn!

Een spuitbus verf kan in de buurt van vuur in ... (brand vliegen).
Hou het daarom ver van vuur en hitte.

Kern | 50 minuten

Activiteit 1 – Mijn eigen uitkijkkroon

Trek samen met de kleuters de conclusie dat uitkijkproducten nuttig zijn en dat volwassenen ze mogen gebruiken, zolang ze maar goed oppassen. Geef de kinderen de opdracht om een uitkijkkroon te maken. Gebruik hiervoor **werkblad 4**.

Activiteit 2 – Opgelet, gevaarlijk!

Zet de kleuters in de kring met hun uitkijkkroon op. Toon de uitkijkproducten één voor één en vraag een kleuter om het etiket te bekijken en te omschrijven. De andere kleuters mogen aangeven welk gevaarsymbool er op het product staat. Vraag de kleuters naar ideeën over hoe je dat product veilig in huis kunt bewaren. Enkele voorbeeldantwoorden: achter slot en grendel, hoog, het product goed afsluiten, je handen goed wassen na gebruik, alleen gebruiken waarvoor het is bedoeld. Toon de kleuters dat sommige producten een speciale kindersluiting hebben die moeilijk opengaat.

Activiteit 3 – Labospel

Vooraf: Maak groepjes van vier. Geef elk groepje een labospel. Knip samen met de kleuters de productkaarten (**bijlage 7** – kopieer recto verso) uit en leg ze, met de proefbuis naar boven op een stapel naast het spelbord. Laat de kleuters **bijlage 6, het labospel** spelen. In dit spel wil Vita opnieuw een lekker fruitdrankje maken (zie meelesverhaal les 1). De kleuters gaan haar helpen om een veilig en lekker drankje te maken.

Spelregels:

- Zet je pion op start. Elke speler gooit om de beurt met de dobbelsteen. De speler die het hoogste gooit, mag beginnen.
- Kom je op een vakje met een proefbuis? Neem een kaartje van de stapel. Mag dit product in het drankje van Vita?
  - Ja?** Hou het kaartje en giet een beetje van de fles water via de trechter in je beker.
  - Nee?** Leg het kaartje terug onderaan de stapel.
- Ben je bij het einde? Kijk dan met de verbeterkaart of je de juiste ingrediënten in het drankje hebt gedaan.
  - Ja?** Dan heb je gewonnen en mag je van het drankje drinken.
  - Nee?** Dan zit er iets in je drankje dat niet mag. Begin dan weer bij start.

Slot | 20 minuten

Toon de poster of geef elke kleuter een geprinte A4-versie van de zoekplaat (→ **bijlage 8**).

Vraag bij welke vijf situaties goed omgegaan wordt met uitkijkproducten. Geef de kinderen de opdracht om bij die situaties een duimpje omhoog ( ) te plaatsen.

Vraag bij welke vijf situaties het beter kan. Geef de kinderen de opdracht om bij die situaties een duimpje omlaag ( ) te plaatsen. Bespreek die situaties klassikaal en laat de kleuters vertellen hoe het beter kan.

Extra

Kopieer het memospel twee keer. Knip de kaartjes uit en verzamel ze in een doosje. Je hebt nu in totaal 32 kaarten.

Laat de kleuters per vier het memospel (**bijlage 9**) spelen of geef het spel mee naar huis.

Spelregels

De eerste speler mag twee kaarten omdraaien.

Als het dezelfde kaarten (ofwel twee identieke gevaarsymbolen ofwel twee identieke huishoudelijke producten) zijn dan mag de speler de kaarten houden.

De speler die twee dezelfde kaarten heeft omgedraaid mag nog een keer.

Trekt de speler twee verschillende kaarten, dan worden de kaartjes weer afgedekt op tafel neergelegd.

De volgende speler is nu aan de beurt. Het spel memory is afgelopen wanneer alle kaartjes op zijn.

Diegene met de meeste setjes heeft het memospel gewonnen.

Doel van het spel

De kinderen leren op speelse wijze de verschillende gevaarsymbolen en huishoudelijke producten kennen.

Nova houdt niet van zwemmen

Lesdoelen

- De kleuters kunnen actief aangeven hoe ze veilig met uitkijkproducten kunnen omgaan.
- De kleuters zijn in staat om veilige en onveilige situaties te bedenken, te herkennen en waar nodig te verbeteren.

Materiaal

- een paar waterschoenen en een paar zwemvliezen
- de geknutselde schoenen van de kleuters
- per kleuter **werkblad 5: Wat gaat er hier mis?**
- rode en groene kleurpotloden
- per kleuter **werkblad 6: Zo ga ik veilig om met uitkijkproducten**
- de geknutselde uitkijkkronen

Ouderparticipatie

Geef **werkblad 5** na de les mee naar huis.

Lesverloop

Inleiding | 30 minuten

Activiteit 1 - Nova houdt niet van zwemmen

Bekijk klassikaal het toneelstuk **Nova houdt niet van zwemmen**.

Leg in de klas of in de turnzaal de waterschoentjes en de zwemvliezen ver uit elkaar.

Overloop de volgende stellingen en laat de kleuters de bijpassende actie ondernemen.

Ik hou net als Nova van ijsjes.

Is het antwoord ja, loop dan naar de waterschoenen van Nova.

Is het antwoord nee, loop dan naar de zwemvliezen van papa.

Het zwembad stinkt naar chloor.

Is het antwoord ja, hinkel dan naar de waterschoenen van Nova.

Is het antwoord nee, hinkel dan naar de zwemvliezen van papa.

Thuis gebruiken we toiletreiniger om de wc schoon te maken.

Is het antwoord nee, spring dan als een kikker naar de waterschoenen van Nova.

Is het antwoord ja, spring dan als een kikker naar de zwemvliezen van papa.

Ik mag van mijn vader of moeder een blokje in de vaatwasmachine doen.

Is het antwoord nee, loop dan naar de waterschoenen van Nova.

Is het antwoord ja, loop dan naar de zwemvliezen van papa.

Mijn papa en mama wassen mijn haren en zorgen dat de shampoo niet in mijn ogen prikt.

Is het antwoord ja, huppel dan naar de waterschoenen van Nova.

Is het antwoord nee, huppel dan naar de zwemvliezen van papa.

Kern | 50 minuten

Activiteit 1 - Animatiefilmpjes

Deel **werkblad 5** uit en laat de kleuters individueel of per twee het werkblad invullen.

Toon de animatiefilmpjes die bij het werkblad horen.

Kijk hiervoor op www.lezenvoorgebruik.be of scan de QR-code op het werkblad.

Bespreek na elk animatiefilmpje de antwoorden op het werkblad.

De juiste antwoorden zijn:

Activiteit 2 - Veilig omgaan met uitkijkproducten!

Deel **werkblad 6** uit en laat de kleuters individueel het werkblad invullen.

Stimuleer de kinderen om de preventieregels zelf te verwoorden.

De volgende regels moeten zeker aan bod komen:

- Bewaar de uitkijkproducten in een kast die op slot kan.
- Laat een volwassene altijd het etiket lezen.
- Sluit uitkijkproducten altijd goed af.
- Bewaar uitkijkproducten op een hoogte waar kinderen niet bij kunnen.
- Meng geen producten.

Slot | 45 minuten

Verdeel de kleuters in groepjes van twee. Elk duo krijgt een kaartje met een situatie.

De ene kleuter speelt de situatie na. De andere kleuter zet de uitkijkkroon op en zorgt dat hij/zij 'goed' ingrijpt op het moment dat het misgaat.

Als het toneelstukje klaar is, zet de kleuter zijn uitkijkkroon weer af. De andere kleuters laten met hun rode of groene schoen zien of de 'uitkijkkroon' goed heeft ingegrepen.

Je kunt de (groot)ouders uitnodigen tijdens deze activiteit of ze een filmpje bezorgen van de toneelstukjes.

Bijlage 1

Ontwikkelingsdoelen

Mens en maatschappij

- 1.5 De kleuters kunnen bij anderen gevoelens van bang, blij, boos en verdrietig zijn herkennen en kunnen meeleven in dit gevoel.
- 1.6 De kleuters weten dat mensen eenzelfde situatie op een verschillende wijze kunnen ervaren en er verschillend kunnen op reageren.
- 1.7 De kleuters kunnen een gevoeligheid tonen voor de behoeften van anderen.

Muzische vorming

- 3.1 De kleuters kunnen eigen belevenissen, ervaringen, gedachten, gevoelens, handelingen verwoorden.
- 3.2 De kleuters kunnen zich inleven in personages en dingen uit de omgeving en deze uitbeelden.
- 3.3 De kleuters kunnen met een creatief stem- en taalgebruik expressief reageren en belevenissen uitbeelden.
- 3.4 De kleuters kunnen ervaren dat de juiste verhouding tussen woord en beweging de expressie kan vergroten.
- 3. De kleuters kunnen genieten van een gevarieerd aanbod van hedendaagse en klassieke kinderliteratuur en voor hen bestemde culturele activiteiten.
- 6.1° De kleuters kunnen openstaan voor nieuwe dingen uit hun omgeving.
- 6.2° De kleuters kunnen ervan genieten bezig te zijn met de dingen die hen omringen om hun expressiemogelijkheden te ontdekken.
- 6.5° De kleuters kunnen genieten van de fantasie, de originaliteit, de creativiteit en de zelfexpressie in 'kunstwerken'.

Nederlands

- 1.3 De kleuters kunnen een mondelinge, voor hen bestemde boodschap, ondersteund door beeld en/of geluid, begrijpen.
- 1.4 De kleuters kunnen door de kleuteronderwijzer gegeven opdrachten, met betrekking tot activiteiten in de klas of op school, begrijpen.
- 1.5 De kleuters kunnen een beluisterd verhaal, bestemd voor hun leeftijdsgroep, begrijpen.
- 1.6 De kleuters kunnen de bereidheid vertonen om naar elkaar te luisteren en om zich in te leven in een boodschap.
- 2.2 De kleuters kunnen spreken over ervaringen of gebeurtenissen uit de eigen omgeving of over wat ze van anderen vernamen.
- 2.3 De kleuters kunnen spreken over gevoelens als blijheid, angst, verdriet, verwondering.
- 2.10 De kleuters kunnen zich inleven in duidelijk herkenbare rollen en situaties en vanuit eigen verbeelding/beleving hierop inspelen.

Wetenschap en techniek - Natuur

- 1.10 De kleuters kunnen in concrete situaties gedragingen herkennen die bevorderlijk of schadelijk zijn voor hun gezondheid.
- 1.12 De kleuters weten dat ze door de inname van sommige producten en planten ziek kunnen worden.

Wetenschap en techniek - Techniek

- 2.10 De kleuters kunnen aangeven dat een technisch systeem dat ze gebruiken nuttig, gevaarlijk en/of schadelijk kan zijn.

Bijlage 2

Infobrief voor de ouders

Beste (plus)ouder,
Beste verzorger,

Elk jaar gebeuren in België **meer dan 10 000 ongelukken** met chemische huishoudproducten, zoals alcoholgel, toiletreiniger, was- en vaatwascapsules en bleekwater. Kinderen zijn vaak betrokken bij deze ongevallen, omdat ze de wereld om hen heen anders zien. Zij beseffen nog niet dat de inhoud van kleurrijke verpakkingen of lekker uitziende producten geen snoepjes of drankjes zijn.

Voor kinderen is het dan ook van levensbelang dat ze weten wat potentieel gevaarlijke producten zijn, hoe je ze herkent en hoe je er veilig mee omgaat.

Om die reden werken we de komende tijd rond het thema **'De Uitkijkers', een speciaal lessenpakket van de FOD Volksgezondheid als verlengstuk op de campagne lezenvoorgebruik.be**. In drie lessen leren de kinderen spelenderwijs wat uitkijkproducten zijn, hoe je ze herkent en hoe je ze veilig gebruikt.

Ook thuis kun je eenvoudig ongevallen voorkomen. Drie gouden regels:

1. Lees voor gebruik goed het etiket van het chemisch huishoudproduct.
2. Volg de aanwijzingen op het etiket.
3. Bewaar chemische huishoudproducten veilig buiten het bereik van kinderen.

Op de website lezenvoorgebruik.be vind je alle informatie hierover. Je vindt er ook een folder met tips om de meest voorkomende ongevallen te vermijden. Mocht er toch iets misgaan, dan is het verstandig om meteen contact op te nemen met het Antigifcentrum via het gratis telefoonnummer 070 245 245. Daar is 24 uur per dag, 7 dagen per week een arts of een apotheker aanwezig om advies te geven.

Spelenderwijs thuis leren

Ook thuis kun je spelenderwijs samen met je kind oefenen om echte 'Uitkijkers' te worden.

Op lezenvoorgebruik.be vind je allerlei materialen.

Luister via de onderstaande QR-code samen met je kinderen naar het fragment

'Welk gif zat er in de appel van Sneeuwwitje'. Deze podcast is geschikt voor kinderen vanaf 8 jaar.

Bijlage 3

Uitnodiging (groot)ouders

Beste _____

We zijn nog volop bezig met het lespakket 'De Uitkijkers'. Hierdoor is je kind zich bewust van het potentiële gevaar van chemische huishoudproducten. Het leert wat uitkijkproducten zijn, hoe je ze herkent en hoe je ze veilig gebruikt.

Als afsluitmoment laten de kinderen in een kort toneelspel zien wat ze hebben geleerd.

We nodigen jullie van harte uit om te komen kijken op _____
van _____ uur tot _____ uur.

Spelenderwijs thuis leren

Ook thuis kun je spelenderwijs samen met je kind oefenen om echte 'Uitkijkers' te worden. Op lezenvoorgebruik.be vind je allerlei materialen.

Luister via de onderstaande QR-code samen met je kinderen naar het fragment '[Welk gif zat er in de appel van Sneeuwitje](#)'. Deze podcast is geschikt voor kinderen vanaf 8 jaar.

Bijlage 4

Voorleesverhaal Vita

Vita de uitvindster

1.

Dit is Vita (toon de kinderschoenen). Vita is net zo oud als jullie. Vita's droom is niet om te vliegen. Ze droomt ervan om uitvindster te worden. En daar maakt ze nu al werk van. Vita's papa vindt dat heel leuk, maar soms ook wel een beetje spannend. Want hij wil wel dat Vita veilig is en blijft als ze aan het uitvinden is.

Stel de volgende vraag: Help jij Vita en papa?

3.

Gelukkig snapt Vita dat afwasmiddel wel lekker ruikt, maar zeker niet lekker smaakt! Ze neemt haar pyjama en brengt die naar de wasmand. Bij de wasmachine ruikt Vita weer iets lekkers. Ze kijkt naar de producten op de wasmachine. 'Dat ruikt lekker en het maakt mijn pyjama schoon en zacht', denkt ze hardop. 'Maar zou ik het ook in mijn fruitdrankje kunnen doen?'

Stel de volgende vraag: Wat denk jij?

5.

Vita loopt de tuin in. Papa wilt net de omheining schilderen. Hij haalt een kwast en de verf uit de schuur. 'Wat een mooie kleur,' zegt Vita. 'Ik wil heel graag een fruitdrankje maken in die kleur. Mag ik de verf in mijn drankje doen?'

Stel de volgende vraag: Wat denk jij dat papa zegt?

2.

Op zaterdagochtend staat Vita in de keuken als ze plots iets bedenkt. 'Vandaag ga ik een lekker, gezond fruitdrankje uitvinden! Hm, eens even kijken wat ik erin kan doen.'

Vita kijkt eens goed rond. Dat ziet er lekker uit, denkt ze. Ze neemt het flesje met de sinaasappel erop en maakt het open.

'Mmm, dat ruikt heerlijk naar sinaasappel. Daar heb ik wel zin in!,' zegt Vita.

Stel de volgende vraag: Wat denk jij, moeten we papa roepen?

4.

Goed hoor, Vita! Wasmiddel is een uitkijkproduct. Je mag het niet zomaar pakken of gebruiken. Daarom is het goed dat het wasmiddel hoog staat. Dan kun je het niet per ongeluk pakken of openmaken.

Vita gaat naar beneden. Ze ziet dat mama de ramen gaat poetsen. 'Bah, dat stinkt', wijst Vita naar de fles in mama's handen.

Stel de volgende vraag: Wat denk jij, wil Vita de glasreiniger in haar drankje doen?

6.

Papa legt uit waarom Vita de verf niet in haar drankje mag doen. Ook verf is een uitkijkproduct. Maar waar moet Vita dan een lekker fruitdrankje van maken? Ze kijkt goed om zich heen. En dan ... weet ze het.

Stel de volgende vraag: Jij ook?

Laat de leerlingen zelf de conclusie trekken dat Vita van de appel(s) appelsap kan maken.

Bijlage 5

Infobladen

gevaarsymbolen

Ontvlambaar

Meer info: lezenvoorgebruik.be

Corrosief

Meer info: lezenvoorgebruik.be

Giftig

Meer info: lezenvoorgebruik.be

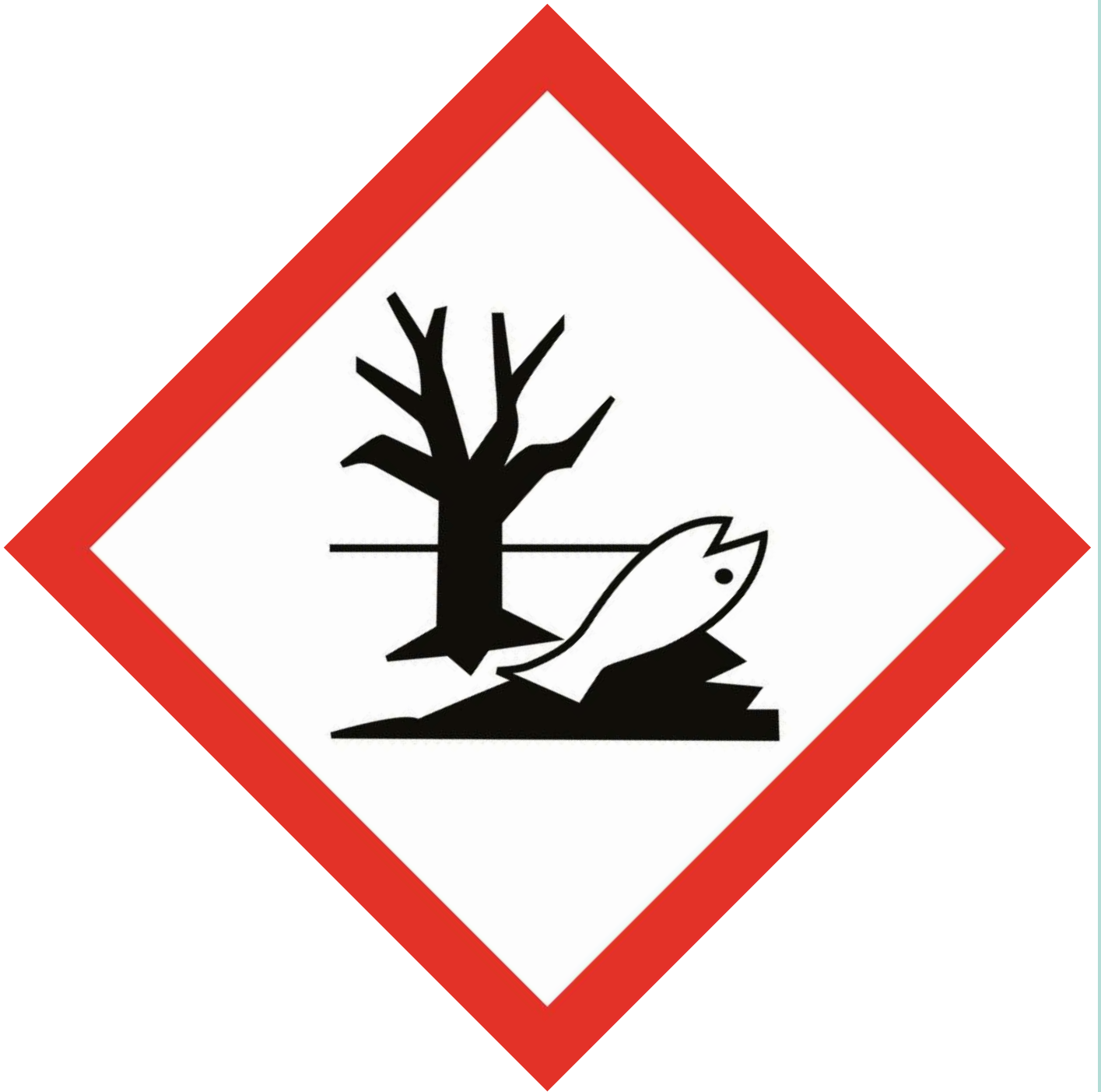
Irriterend - schadelijk

Meer info: lezenvoorgebruik.be

Milieuschadelijk

Meer info: lezenvoorgebruik.be

Bijlage 6

Labospel

Tip: Kopieer het spel op A3-formaat.

Spelregels:

- Leg de productkaartjes met de proefbuis naar boven op een stapel.
- Zet je pion op start. Elke speler gooit om de beurt met de dobbelsteen. De speler die het hoogste gooit, mag beginnen.
- Kom je op een vakje met een proefbuis? Neem een kaartje van de stapel. Mag dit product in het drankje van Vita?
  - Ja?** Hou het kaartje en giet een beetje van de fles water via de trechter in je beker.
  - Nee?** Leg het kaartje terug onderaan de stapel.
- Ben je bij het einde? Kijk dan met de verbeterkaart of je de juiste ingrediënten in het drankje hebt gedaan.
  - Ja?** Dan heb je gewonnen en mag je van het drankje drinken.
  - Nee?** Dan zit er iets in je drankje dat niet mag. Begin dan weer bij start.

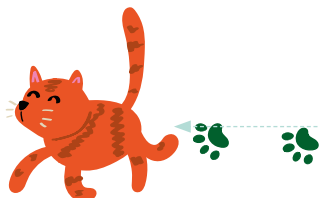
De wc wordt schoongemaakt. Sla een beurt over.

Was het schoonmaakdoekje. Sla een beurt over.

Door al die zeep spoel je twee plaatsen terug.

Was de varkens. Knor drie keer.

Je bent net klaar met stofzuigen.
Ga een plaats vooruit.

De kat loopt door de verf. Ga drie plaatsen verder.

Welke zwabber moet je gebruiken? Sla een beurt over.

Doe de afwas. Sla een beurt over.

Bravo, je hebt het etiket goed gelezen.
Gooi nog een keer met de dobbelsteen.

Glibber een plaats terug.

Gooi nog een keer met de dobbelsteen.

Trek een kaartje.

Bijlage 7

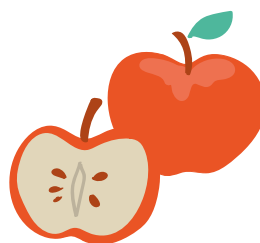
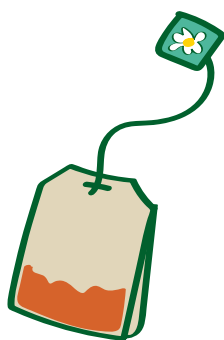
Productkaarten

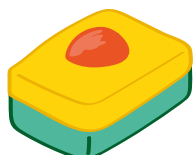
Dit mag WEL in het drankje van Vita:

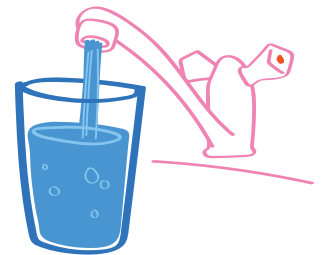
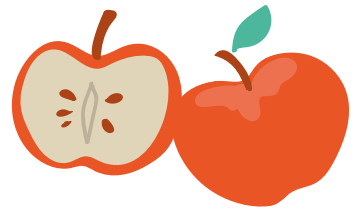
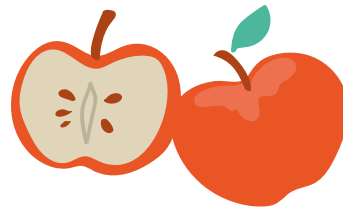
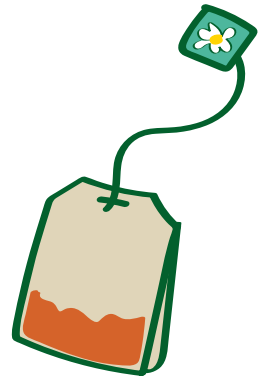
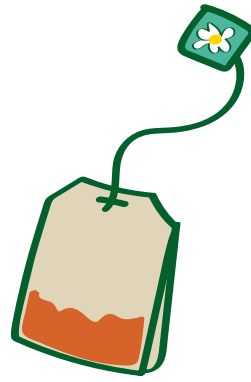
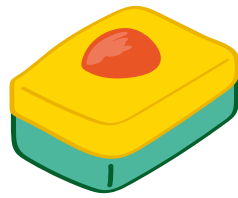
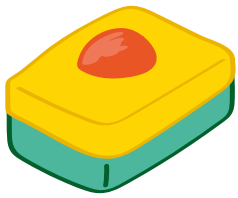
Heb jij een veilig drankje gemaakt?

Dit mag NIET in het drankje van Vita:

Zit een van deze producten in je drankje? Begin dan opnieuw!

Bijlage 8

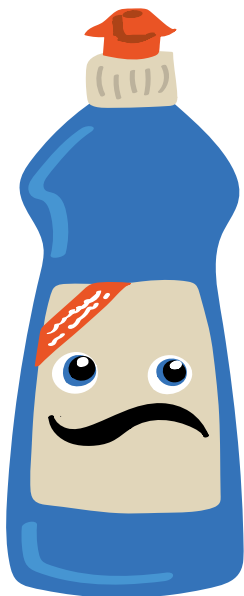
Zoekplaat

Bijlage 9

Memospel

Ontvlambaar

Milieuschadelijk

Corrosief

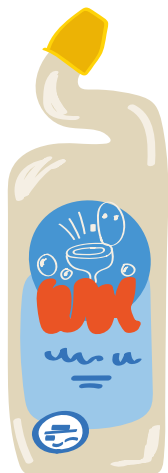
Irriterend - schadelijk

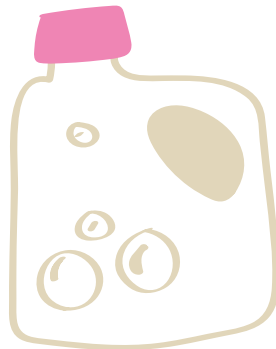
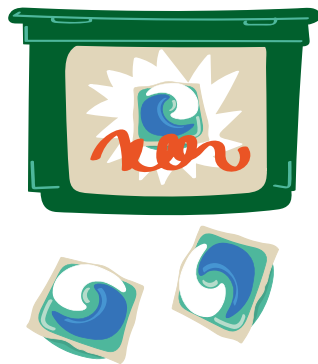

Giftig

 De
Uitkijkers

Handwriting practice lines consisting of 20 horizontal dashed lines.

 **De
Uitkijkers!**